

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

27/05/2013

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Επειδή βλέπουμε ότι κάθε πολιτεία είναι ένα είδος κοινότητας και ότι κάθε κοινότητα έχει συσταθεί για την επίτευξη κάποιου αγαθού (γιατί όλοι κάνουν όλα όσα κάνουν για να πετύχουν κάτι που θεωρούν ότι είναι καλό), {είναι} φανερό ότι όλες (οι κοινότητες) επιδιώκουν κάποιο αγαθό, και φυσικά αυτή που είναι η ανώτερη από όλες (τις κοινότητες) και περικλείει όλες τις άλλες (επιδιώκει) το ανώτερο από όλα τα (αγαθά). (Η κοινότητα) αυτή είναι η αποκαλούμενη πόλις ή η κοινωνία η πολιτική.

Επειδή όμως η πόλη (ανήκει) στην κατηγορία των σύνθετων πραγμάτων, όπως όλα εκείνα τα πράγματα που το καθένα τους (είναι) ένα σύνολο, αποτελούμενο όμως από πολλά μέρη, (είναι) φανερό ότι πρέπει πρώτα να ψάξουμε να βρούμε τι είναι ο πολίτης· γιατί η πόλη είναι ένα σύνολο πολιτών. Επομένως, πρέπει να εξετάσουμε ποιον πρέπει να αποκαλούμε πολίτη και τι είναι ο πολίτης. Γιατί και για το περιεχόμενο της λέξης «πολίτης» διατυπώνονται πολλές φορές διαφορετικές μεταξύ τους γνώμες· δεν υπάρχει δηλαδή μια γενική συμφωνία για το περιεχόμενο της λέξης «πολίτης»· γιατί κάποιος που είναι πολίτης σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα συχνά δεν είναι πολίτης σε ένα ολιγαρχικό πολίτευμα.

B1. Ο Αριστοτέλης ξεκινά την πραγμάτευση των Πολιτικών διατυπώνοντας την ακόλουθη θέση, η οποία αποτελεί ταυτόχρονα και την κεντρική ιδέα του έργου του: η πόλις, ως η αξιολογικά ανώτερη ανθρώπινη κοινωνία, επιδιώκει την πραγμάτωση του ύψιστου ανθρώπινου "ἀγαθοῦ". Προκειμένου λοιπόν να τεκμηριώσει τη θέση του αυτή παραθέτει τον ακόλουθο συλλογισμό:

α) Η κάθε πόλη είναι ένα είδος κοινωνικής συμβίωσης. («πᾶσαν πόλιν οὔσαν κοινωνίαν τινά»)

Ο Αριστοτέλης αρχικά διευκρινίζει τον όρο «πόλις» που ταυτίζεται σήμερα με τον όρο «κράτος». Η πόλη-κράτος της κλασικής αρχαιότητας ήταν μία ανεξάρτητη κοινότητα πολιτών συνδεδεμένη με άρρηκτα στοιχεία. Η πόλη διέθετε εδαφική ακεραιότητα και ανεξαρτησία. Αποτελούσε ένα κοινωνικό σύνολο που το συνέχισαν δεσμοί με απόλυτο, υποχρεωτικό, απαραβίαστο χαρακτήρα όπως έθη, παραδόσεις, νόμοι. Ο λαός στα

πλαίσιά της είχε κυρίαρχη θέση και αποφάσιζε άμεσα για θέματα της πόλης με θρησκευτικό, πολιτικό και κοινωνικό χαρακτήρα.

β) Κάθε κοινότητα έχει συγκροτηθεί για να επιτύχει κάποιο αγαθό, διαφορετικό ανά περίπτωση. («καὶ πᾶσαν κοινωνίαν συνεστηκυῖαν ἀγαθοῦ τινος ἔνεκεν»)

Καταλήγει σε ένα ενδιάμεσο συμπέρασμα: Όλες οι ανθρώπινες κοινωνίες, επομένως και η «πόλις», αποσκοπούν στην πραγμάτωση κάποιου αγαθού. («δῆλόν (ἔστι) ὡς πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται»)

Συνεχίζοντας το συλλογισμό του αναφέρει:

γ) Κάθε μορφή κοινωνίας αποσκοπεί στην πραγμάτωση κάποιου ἀγαθοῦ ἀντίστοιχου με την αξία της, δηλαδή ανάλογου με τη θέση της στην κλίμακα ιεράρχησης των ανθρώπινων “κοινωνιῶν” (πρόκειται για προκείμενη που δε διατυπώνεται ρητά στο αριστοτελικό κείμενο, αλλά συνάγεται εύλογα από την επόμενη προκείμενη και το τελικό συμπέρασμα).

δ) Η πόλις δηλαδή αποτελεί την ποιοτικά ανώτερη μορφή ανθρώπινης κοινωνίας, αφού βρίσκεται στην κορυφή της κλίμακας αξιολόγησης των συμβιωτικών κοινοτήτων και ταυτόχρονα εμπεριέχει όλες τις άλλες. («μάλιστα δὲ καὶ τοῦ κυριωτάτου πάντων ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας»)

Τελικό συμπέρασμα:

Το αγαθό το οποίο επιδιώκει να πραγματώσει με τη σύστασή της η εδαφικά εκτενέστερη και τελειότερη από όλες τις συμβιωτικές κοινότητες είναι το ὑψιστο, το ανώτατο αγαθό . Επομένως η πόλις, ορίζεται ως η τελειότερη μορφή κοινωνίας εφόσον αποσκοπεί στην πραγμάτωση του ὑψίστου ἀνθρώπινου ἀγαθοῦ, δηλαδή της ευδαιμονίας.

Ο Σταγειρίτης φιλόσοφος δεν παραθέτει καμιά τεκμηρίωση για την πρώτη προκείμενη, επειδή θεωρεί ότι η ορθότητά της είναι αυταπόδεικτη και αδιαμφισβήτητη εφόσον η συλλογικότητα είναι ο ικανός και αναγκαίος ὅρος, προκειμένου να θεωρηθεί ένα σύνολο ἀνθρώπων κοινωνία. Ἄλλωστε ὅσοι ἀπαρτίζουν την “πόλιν” συμβιώνουν σε ἕναν συγκεκριμένο τόπο και ταυτόχρονα μετέχουν καθολικά σε πλήθος δραστηριοτήτων, ὅπως είναι η τέλεση θρησκευτικῶν και πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, ἡ λήψη πολιτικῶν ἀποφάσεων κ.ο.κ.

Ἡ δεύτερη προκείμενη τεκμηριώνεται με βάση την αριστοτελική τελεολογία. Σύμφωνα με αυτή, καθετί που υπάρχει ἢ γίνεται στο σύμπαν δεν είναι τυχαίο, ἀλλά ἀποσκοπεί στην πραγμάτωση κάποιου στόχου ἢ σκοπού. Επομένως ἡ συγκρότηση οποιασδήποτε ἀνθρώπινης κοινωνίας συνιστά σκόπιμη πράξη και ἀποσκοπεί στην πραγμάτωση κάποιου “ἀγαθοῦ”.

Ὅπως ἐπισημάνθηκε παραπάνω ἡ τρίτη προκείμενη του συλλογισμοῦ δε διατυπώνεται ρητά ἀπὸ τον Ἀριστοτέλη ἀλλὰ βασίζεται στην κοινή λογική σύμφωνα με την οποία ἰσχύει ὅτι ὅλες οι ἀνθρώπινες “κοινωνίαι” δεν ἔχουν την ἴδια αξία και ὅτι ἡ ποιότητα μίας κοινωνίας καθορίζει και την ποιότητα του ἀγαθοῦ της.

Ο Ἀριστοτέλης ἀφιερώνει τα δύο πρώτα κεφάλαια του Α' Βιβλίου των “Πολιτικῶν” στην τεκμηρίωση της τέταρτης προκείμενης. Ἀποδεικνύει λοιπόν σε αὐτά ὅτι ἡ πόλις είναι ἀξιολογικά ἀνώτερη ἀπὸ ὅλες τις κοινωνίες γιατί είναι ἀτάρακτη, πολιτικά συγκροτημένη και σε αὐτή ἀσκείται ἡ πολιτική τέχνη που είναι ἀνώτερη ἀπὸ ὅλες και ταυτίζεται με το ὑψιστο ἀνθρώπινο ἀγαθό.

Ο Αριστοτέλης θεμελιώνει το συλλογισμό του κυρίως στη λογική. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα προσεγγίζει το θέμα μέσω ενός παραγωγικού συλλογισμού. Αρχίζει από γενικές διαπιστώσεις, κρίσεις και καταλήγει σε συμπεράσματα για το μερικό. Συγκεκριμένα εδώ διαπλέκει τρεις έννοιες: (α) την κοινωνία (β) την πολιτεία (γ) το αγαθόν. Στηρίζεται σε εμπειρικά δεδομένα και όχι στην αφηρημένη σκέψη. Είναι λοιπόν ένας εμπειρικός κυρίως φιλόσοφος που συνδυάζει τα χαρακτηριστικά ενός θετικού επιστήμονα με τα χαρακτηριστικά ενός θεωρητικού φιλοσόφου. Είναι ένας ορθολογιστής ερευνητής που αναπτύσσει τις απόψεις του πάνω σε λογικά επιχειρήματα, παρατηρεί, συμπεραίνει και ανακοινώνει τα πορίσματά του.

B2. Ο Αριστοτέλης στην προσπάθειά του να ορίσει την «πόλη» θεωρεί απαραίτητο να προηγηθεί η διερεύνηση του όρου «πολίτης». Καθώς η πόλη είναι μια ολότητα πλήθους πολιτών («ή γὰρ πόλις πολιτῶν τι πληθός ἐστιν»), δεν είναι δυνατό να απαντηθεί το ερώτημα «τι είναι η πόλη» παρά μέσω της απάντησης στο ερώτημα «τι είναι πολιτής».

Η πόλη ανήκει στην κατηγορία των σύνθετων πραγμάτων («τῶν συγκειμένων»), είναι δηλαδή ένα όλον («τι τῶν ὅλων») που αποτελείται από μέρη («ἐκ πολλῶν μορίων»), τους πολίτες.

Επομένως, για να κατανοήσουμε το όλον, δηλαδή την πόλη, πρέπει πρώτα να κατανοήσουμε το μέρος, δηλαδή τον πολίτη και τα χαρακτηριστικά του, αφού ο ρόλος του στην πολιτική τάξη είναι καθοριστικός.

Έτσι, προκειμένου ο Αριστοτέλης να φτάσει στον ορισμό της έννοιας «πόλις», ακολουθεί την αναλυτική μέθοδο. Αναλύει δηλαδή, μια σύνθετη έννοια στα συστατικά της, τα επιμέρους στοιχεία της και προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά τους.

Το ερώτημα για τον πολίτη είναι διμελές και παραπέμπει στο βάθος (τίς ὁ πολίτης) και το πλάτος της έννοιας (τίνα χρῆ καλεῖν πολίτην). Ο Αριστοτέλης προσανατολίζει την εξέταση στη συγκέντρωση των χαρακτηριστικών που συνιστούν την έννοια του πολίτη (τίς ὁ πολίτης) και στον προσδιορισμό εκείνων που πρέπει να αναγνωριστούν ως πολίτες σε μια πόλη με κριτήρια την ηλικία, το φύλο, την κοινωνική θέση κ.ά. (τίνα χρῆ καλεῖν πολίτην).

Επιπλέον, πρέπει να διερευνηθεί η έννοια «πολίτης», όχι μόνο για να γίνει κατανοητή η έννοια της πόλης, αλλά και για να διασαφηνιστεί το περιεχόμενο της έννοιας «πολίτης», για το οποίο δεν υπάρχει ομοφωνία. («Ὡστε ... οὐκ ἔστι πολίτης»). Έτσι, διαπιστώνουμε ότι διαφορετικά νοείται ο πολίτης σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα και διαφορετικά σε ένα ολιγαρχικό.

Ποιος είναι πολίτης εξαρτάται από το πολίτευμα που ισχύει στην πόλη, γιατί πολίτης είναι αυτός που μετέχει στην άσκηση κάποιας εξουσίας. Επειδή όμως υπάρχουν διαφορετικά πολιτεύματα με διαφορετικά ποιοτικά γνωρίσματα, ο πολίτης ορίζεται ανάλογα με τα διαφορετικά γνωρίσματα του πολιτεύματος της πόλης του. Έτσι, μπορεί κανείς να είναι πολίτης σε δημοκρατικό πολίτευμα, όχι όμως και σε ολιγαρχικό ή τυραννικό, αφού τα κριτήρια για την απόδοση της ιδιότητας του πολίτη μπορεί να ήταν κατά περίπτωση η καταγωγή, το εισόδημα, το είδος απασχόλησης κ.ά. Για παράδειγμα, σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα για να γίνει κανείς πολίτης χρειάζεται να είναι οπωσδήποτε ελεύθερος, σε ένα ολιγαρχικό να διαθέτει μια

συγκεκριμένη ποσότητα πλούτου μαζί με την ελευθερία και στο αριστοκρατικό να είναι ευγενικής καταγωγής, ανδρείος και πεπαιδευμένος μαζί με την ελευθερία επίσης. Η ελευθερία είναι αναγκαία και επαρκής συνθήκη για να αποκτήσει κανείς την ιδιότητα του πολίτη στο δημοκρατικό πολίτευμα, ενώ στα άλλα πολιτεύματα είναι αναγκαία, αλλά όχι επαρκής. Συγκεκριμένα ο ορισμός εδώ του Αριστοτέλη για τον πολίτη συσχετίζεται με ένα δημοκρατικό πολίτευμα.

Επιπρόσθετα, για να περιγραφεί με ακρίβεια η σχέση του πολίτη με την πόλη, δίνεται ένας νέος ορισμός για την πόλη σε σχέση όμως με τον πολίτη και τη συμβολή του στο βασικό γνώρισμα της πόλης, σε αυτό της αυτάρκειας. Η πόλη, επομένως, είναι: α) το σύνολο των πολιτών που έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην πολιτική και δικαστική εξουσία και β) το σύνολο των πολιτών που είναι αρκετοί στον αριθμό και ικανοί στην αξιοσύνη, την αρετή (διανοητική και ηθική), όχι τυχαίοι και ανάξιοι, ικανοί να εξασφαλίζουν αυτάρκεια στην πόλη.

Με δεδομένο ότι πόλη είναι ένα σύνολο πολιτών, που διαθέτει εξουσίες, διατηρείται ως ενιαία ολότητα που υπηρετεί τον τελικό της σκοπό, την ευδαιμονία, η οποία όμως προϋποθέτει αυτάρκεια, γιατί η αυτάρκεια που επιτυγχάνεται στην πόλη, όταν ικανοποιούνται όλες οι ανάγκες ζωής, είναι συνώνυμη με την ευτυχία, το «εὖ ζῆν». Οι άνθρωποι, ως άτομα και σύνολα, επειδή είναι ελλιπή όντα, είναι δυνατόν να είναι ευτυχείς, μόνο αν είναι σε θέση να έχουν επάρκεια, την οποία βρίσκουν μέσα στην πόλη και από την πόλη. Η πολιτική κοινωνία ως πλήρης ύπαρξη, που δεν της λείπει τίποτε και μπορεί να εγγηθεί το «εὖ ζῆν», είναι αποτέλεσμα της συνειδητής πολιτικής πράξης των πολιτών.

B3. Στο πρωτότυπο απόσπασμα ο Αριστοτέλης επιδιώκει να ορίσει την πόλη παρουσιάζοντας το προσεχές γένος της -«κοινωνίαν». Είναι δηλαδή μια συγκροτημένη ομάδα ανθρώπων που εργάζονται συλλογικά για την εξασφάλιση της συνολικής ευδαιμονίας. Είναι ανώτερη από όλες τις κοινωνίες, αφού εμπεριέχει όλες τις άλλες. Η διαφορά της πόλης όμως σε σχέση με τις κοινωνίες που εμπεριέχει δεν είναι μόνο ποσοτική, αλλά και αξιολογική και ποιοτική. Στοχεύει δηλαδή όχι μόνο στην εξασφάλιση του ζῆν, αλλά στην επίτευξη του εὖ ζῆν, τη συλλογική ευδαιμονία. Επιπλέον, το δεύτερο μέρος του συμπεράσματος, ότι η πόλη-κράτος είναι ανώτερη μορφή κοινωνίας που αποβλέπει στο ανώτερο από όλα τα αγαθά, συνάγεται από έναν παραγωγικό συλλογισμό που υπονοείται.

Ο συλλογισμός αυτός του έχει ως εξής:

1^η προκείμενη: κάθε κοινωνία - μορφή κοινωνικής συνύπαρξης αποβλέπει σε ένα αγαθό«πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν»

2^η προκείμενη: η πόλη-κράτος είναι ανώτερη μορφή κοινωνικής συνύπαρξης, γιατί εμπεριέχει όλες τις άλλες μορφές κοινωνίας

«ἡ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας»

Συμπέρασμα: η πόλη-κράτος αποβλέπει στο ανώτερο από όλα τα αγαθά «του κυριωτάτου πάντων»

Στο μεταφρασμένο απόσπασμα η πολιτική κοινωνία αποτελεί την έσχατη μορφή ανθρώπινης κοινωνίας καθώς χαρακτηρίζεται τέλεια, είναι το τέλος της εξελικτικής πορείας της ανθρώπινης κοινωνίας. Με τη λέξη τέλεια δηλώνεται η ολοκλήρωση του εξελικτικού κύκλου, το τέλος της εξέλιξης, η οποία όμως δεν οδηγεί σε μια τελική φθορά, αλλά σε μια τελική ολοκλήρωση. Η πόλη δηλαδή είναι μια κοινωνική οντότητα τέλεια, γιατί αποτελεί εξέλιξη και ολοκλήρωση της οικογένειας και του χωριού, αποτελεί το τέλος της συνένωσης των φυσικών κοινωνιών, γι' αυτό και η ίδια είναι φυσική οντότητα και όχι μια σύμβαση όπως υποστήριζαν οι σοφιστές. Ο στόχος που πραγματώνεται στην πολιτική κοινότητα είναι η αυτάρκεια των πολιτών που αποτελεί προϋπόθεση της ευδαιμονίας.

Η πόλη λοιπόν, χαρακτηρίζεται τέλεια, γιατί τίποτε άλλο δεν χρειάζεται πέρα από αυτή ο πολίτης, αφού η πόλη είναι αυτάρκης, μπορεί δηλαδή και μόνη της να του χαρίσει το πιο μεγάλο αγαθό, που είναι το «εὖ ζῆν», η ευδαιμονία, η καλή ζωή. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι αυτή είναι απόλυτα αυτάρκης, δηλαδή έχει τη δυνατότητα να καλύπτει με ίδια μέσα το σύνολο των αναγκών των μελών της (υλικές / βιοτικές, ψυχικές, συναισθηματικές, πνευματικές, ηθικές) στον ύψιστο δυνατό βαθμό.

Είναι η απαραίτητη προϋπόθεση, η αναγκαία συνθήκη για την ικανοποίηση των πνευματικών και ηθικών αναγκών του ανθρώπου και ως εκ τούτου για την ενάρετη ζωή των μελών της πόλης.

Επιπλέον, στο μεταφρασμένο απόσπασμα, ο Αριστοτέλης χρησιμοποιεί δύο συλλογισμούς, για να αποδείξει ότι η πόλη υπάρχει εκ φύσεως:

Πρώτος συλλογισμός

1η προκείμενη: οι πρώτες κοινωνικές οντότητες (η οικογένεια και το χωριό) υπάρχουν εκ φύσεως

2η προκείμενη: η πόλη είναι εξέλιξη, ολοκλήρωση των πρώτων κοινωνικών οντοτήτων

Συμπέρασμα: άρα, η πόλη υπάρχει εκ φύσεως.

Δεύτερος συλλογισμός

1η προκείμενη: η φύση ενός πράγματος είναι η ολοκλήρωσή του

2η προκείμενη: η πόλη είναι ολοκλήρωση των πρώτων κοινωνικών οντοτήτων (της οικογένειας και του χωριού)

Συμπέρασμα: άρα, η πόλη υπάρχει εκ φύσεως.

Επομένως ο Αριστοτέλης μέσω των συλλογισμών του καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο άνθρωπος, ως φυσικό πολιτικό ον, μόνο μέσα στα πλαίσια της πόλης, που είναι και αυτή φυσική ύπαρξη, πραγματώνει τον τελικό στόχο του, που είναι η κατάκτηση της

ευδαιμονίας. Η τελεολογική σκέψη του φιλοσόφου φανερώνει ότι μέσω της αυτάρκειας, που του εξασφαλίζει η πόλη, φτάνει στην τελείωση και στην ολοκλήρωση της υπόστασής του.

B4. Σελ. σχολ. Βιβλ. 178- 179 : « Επειδή διαβάζοντας...έξω από την πόλιν».

B5. ενόραση: ὀρώμεν

σύσταση: συνεστηκυϊαν, συνεστώτων

κατάσχεση: περιέχουσα, μετέχοντες, ὑπέχειν, μετέχειν

σύγκλητος: καλεῖν, καλουμένη

κειμήλιο: συγκειμένων

σκόπιμος: σκεπτέον

άρχοντας: ἀρχῆς

άφαντος: φανερόν

ρητό: λέγομεν, εἰπεῖν

άφιξη: ἱκανόν

Γ1. Μερικοί λοιπόν μέτοικοι και υπηρέτες έκαναν μια καταγγελία όχι για τους Ερμές αλλά για κάποιους προηγούμενους ακρωτηριασμούς αγαλμάτων που είχαν γίνει από μερικούς νέους επειδή διασκέδαζαν και ήταν μεθυσμένοι, και ταυτόχρονα (αποκάλυπταν) ότι σε κάποια σπίτια γινόταν παρωδία των μυστηρίων (της Ελευσίνας): για αυτά (για τις παρωδίες αυτές) ανάμεσα σε άλλους κατηγορούσαν και τον Αλκιβιάδη. Και επειδή τις κατηγορίες αυτές τις υποστήριζαν πιο πολύ αυτοί οι οποίοι εχθρεύονταν τον Αλκιβιάδη, γιατί τους στεκόταν εμπόδιο να μην έχουν αυτοί αδιατάρακτα την ηγεσία της δημοκρατικής παράταξης (αλλά ο ίδιος), και επειδή νόμισαν ότι αν πετύχουν να τον διώξουν από την πόλη μπορούν να γίνουν αυτοί οι πρώτοι (της), μεγαλοποιούσαν (τις κατηγορίες) και φώναζαν ότι τόσο η παρωδία των μυστηρίων όσο και ο ακρωτηριασμός των Ερμών έγιναν για την κατάλυση του δημοκρατικού πολιτεύματος και ότι τίποτα από όλα αυτά δεν έγινε χωρίς τη συμμετοχή εκείνου, επικαλούμενοι ως απόδειξη την όλη διαγωγή του που ήταν αντίθετη με τις συνήθειες των άλλων (πολιτών) και του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Γ2.

τινων: τινά

ὑβρει: ὑβριν

ὄντι: οὔσι(ν)

μάλιστα: μάλα

ἐπητιῶντο: ἐπαιτιῶ

ὑπολαμβάνοντες: ὑποληφθεῖσι(ν)

ἐξελάσειαν: ἐξελῶεν

ἐβῶν: βοᾶν

εἶη: ἔσται

ἐπράχθη: πεπράχθω

Γ3α.

περὶ τῶν Ἑρμῶν: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αναφοράς στο ρήμα μηνύεται.

ὑπὸ νεωτέρων: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου από τη μετοχή γεγεννημένοι (παθητικός ρηματικός τύπος).

τὰ μυστήρια: υποκείμενο του ρήματος ποιεῖται (αττική σύνταξη και πρόταξη ὄρου για λόγους ἔμφασης).

τὸν Ἀλκιβιάδην: αντικείμενο του ρήματος ἐπητιῶντο.

δήμου: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός σε θέση γενικής αντικειμενικής στο ουσιαστικό καταλύσει.

αὐτοῦ: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός σε θέση γενικής υποκειμενικής στο ουσιαστικό παρανομίαν. (Ἡ γενική μπορεί να τεθεί και ως γενική κτητική.)

Γ3β.

υπόθεση: εἰ αὐτόν ἐξελάσειαν (ευκτική)

απόδοση: ἂν εἶναι (δυνητικό ειδικό απαρέμφατο)

Ἔχουμε πλάγιο - εξαρτημένο υποθετικό λόγο.

Στον ευθύ γίνεται:

υπόθεση: εἰ ἐξελάσαιμεν

απόδοση: ἂν εἴημεν / εἴμεν.

Ἄρα δηλώνει την απλή σκέψη του λέγοντος.